

## **Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta**

**Hallituksen esitys eduskunnalle eräiden hallintoasioiden muutoksenhakusäännösten tarkistamiseksi työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla**

**Lakivaliokunnalle**

### **JOHDANTO**

#### *Vireilletulo*

Hallituksen esitys eduskunnalle eräiden hallintoasioiden muutoksenhakusäännösten tarkistamiseksi työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla (HE 168/2016 vp): Asia on saapunut työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava lakivaliokunnalle.

#### *Asiantuntijat*

Valiokunta on kuullut:

- neuvotteleva virkamies Päivi Kantanen, työ- ja elinkeinoministeriö

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- oikeusministeriö
- Etelä-Suomen aluehallintovirasto, työsuojelun vastuualue
- Akava ry
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- Suomen Varustamot ry
- Suomen Yrittäjät ry

### **VALIOKUNNAN PERUSTELUT**

#### *Yleistä*

Hallituksen esityksellä jatketaan hallintoasioiden muutoksenhakua koskevien menettelyjen yhdenmukaistamista ja säännösten sujuvoittamista. Tarkoitus on laajentaa oikaisuvaatimusmenettelyn käyttöä ensivaiheen muutoksenhakekeinona ja korkeimpaan hallinto-oikeuteen tehtävien valitusten luvanvaraisuutta. Työ- ja elinkeinoministeriö on arvioinut edellä todettujen tavoitteiden toteuttamisen mahdollisuudet oman hallinnonalansa lainsäädännössä.

Esityksen perustelujen mukaan tässä vaiheessa muutoksia ei tehdä sellaisiin lakeihin, joita koskeva erillinen lainsäädännön muuttaminen on jo muutoin vireillä tai tarkoitus käynnistää lähiai-

## Valiokunnan lausunto TyVL 9/2016 vp

koina. Näiden kohdalla muutoksenhakusäännösten muuttamisen tarve arvioitiin tai arvioidaan asianomaisen lainvalmisteluhankkeen yhteydessä.

Hallituksen esityksessä muutettaviksi ehdotetuista 11 laista työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan toimialaan kuuluvat laki tilaajan selvityselvällisyydestä ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä (1233/2006, jäljempänä tilaajavastuulaki), merimiesten vuosilomalaki (433/1984), työsopimuslaki (55/2001) ja laki työntekijän lähettämisestä (447/2016). Valiokunta on käsitellyt esitystä edellä mainittua lainsäädäntöä koskevilta osin.

### *Oikaisuvaatimus*

Oikaisuvaatimusmenettelyn käyttöalan laajentamisen tavoitteena on parantaa tehtävänjakoa hallintoasioissa. Esitetyllä muutoksella mahdollistetaan oikeusturvan painopisteen siirtäminen nykyistä varhaisempaan vaiheeseen.

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan alaan kuuluvista lakiehdotuksista oikaisuvaatimusmenettely esitetään lisättäväksi merimiesten vuosilomalain 26 §:n mukaiseen poikkeuslupaa koskevaan päätökseen. Mainitun säännöksen mukaan työ- ja elinkeinoministeriö voi päätöksellään vapauttaa ulkomaalaisen työnantajan noudattamasta merimiesten vuosilomalain säännöksiä. Nykytilaa esitetään muutettavaksi siten, että poikkeuslupaa koskevan päätöksen ensiasteen muutoksenhake on hallintolain (434/2003) mukainen oikaisuvaatimus nykyisen hallinto-oikeudelle tehtävän valituksen sijaan. Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen voi hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Hallituksen esitykseen sisältyviin muihin työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan toimialaa koskeviin lakeihin ei oikaisuvaatimusta esitetä.

Valiokunta pitää hallituksen esityksen ratkaisua oikeana. Oikaisuvaatimusmenettely merimiesten vuosilomalain poikkeuslupa-asiassa turvaa asioiden joutuisan ja hallinnollisesti nykyistä kevyemmän keinon poikkeuslupan uudelleen arvioimiseksi päätöksen tehneessä viranomaisessa. Muissa esitykseen sisältyvissä valiokunnan toimialan laeissa oikaisuvaatimus ei ole tarkoituksenmukainen. Asiantuntijalausunnon mukaan tilaajavastuulain ja työntekijöiden lähettämisestä annetun lain mukaisia laiminlyöntimaksuja koskevia päätöksiä valmisteltaessa asia selvitetään perusteellisesti. Näitä koskevissa riidoissa on pääsääntöisesti kyse sovellettavan lain tulkinnasta, joten oikaisuvaatimusmenettely todennäköisesti ei vähentäisi tarvetta hallintotuomioistuimeen tapahtuviin valituksiin. Työsopimuslain mukaisissa muutoksenhakuasioissa oikaisuvaatimusmenettely saattaa tarpeettomasti hidastaa oikeusturvan saamista asioissa, jotka on perusteltua voida saattaa nopeasti tuomioistuimen ratkaistavaksi.

### *Valituslupa*

Valituslupamenettelyn laajentamisen tavoitteena on kehittää korkeimman hallinto-oikeuden asemaa ylimpänä tuomioistuimena nykyistä enemmän oikeuskäytäntöä ohjaavaksi tuomioistuimeksi. Tämä vahvistaisi hallinnon ja hallinto-oikeuksien ratkaisukäytännön ennakoitavuutta ja yhtenäisyyttä.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan lisättäväksi säännökset valituslupamenettelystä tilaajavastuulaissa, työsopimuslaissa ja työntekijän lähettämisestä koskevassa laissa säädettäviä hallinnollisia

## Valiokunnan lausunto TyVL 9/2016 vp

laiminlyöntimaksuja ja seuraamusmaksuja koskeviin päätöksiin. Valituslupamenettelyä koskeva säännös ehdotetaan lisättäväksi myös merimiesten vuosilomalakiin työ- ja elinkeinoministeriön antamaa poikkeuslupaa koskien.

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta pitää ehdotettua ratkaisua oikeana. Korkeimmalle hallinto-oikeudelle tehtävien valitusten luvanvaraisuus ei ole ongelmallinen asianosaisen oikeusturvan kannalta. Päätöksen saajalla on oikeus saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden tutkittavaksi, jonka tehtävänä on selvittää, onko asiassa ennakkopäätöksen tarvetta, ilmeistä virhettä tai muuta valituslupan myöntämisen perustetta. Lisäksi ylempi tuomioistuin voi luvanvaraista valitusta koskevista asiaryhmissä ohjata oikeuskäytäntöä valituslupamenettelyn kautta annettavilla ratkaisuilla.

### *Seuranta*

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta pitää tärkeänä, että työ- ja elinkeinoministeriö seuraa esityksessä ehdotettujen lainmuutosten vaikutuksia ja raportoi mahdollisista ongelmista lainsäädännön jatkokehittämiseksi.

## VALIOKUNNAN PÄÄTÖSESITYS

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta esittää,

*että lakivaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.*

Helsingissä 25.10.2016

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Tarja Filatov sd  
varapuheenjohtaja Heli Järvinen vihr  
jäsen Hannakaisa Heikkinen kesk  
jäsen Reijo Hongisto ps  
jäsen Niilo Keränen kesk  
jäsen Anna Kontula vas  
jäsen Leena Meri ps  
jäsen Merja Mäkisalo-Ropponen sd  
jäsen Ilmari Nurminen sd  
jäsen Veronica Rehn-Kivi r  
jäsen Eero Suutari kok  
jäsen Martti Talja kesk  
jäsen Juhana Vartiainen kok  
jäsen Eerikki Viljanen kesk  
varajäsen Antero Laukkanen kd

## **Valiokunnan lausunto TyVL 9/2016 vp**

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Lahtinen